

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARINI ÖNLEME EĞİTİMLERİ

**KOCAELİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**

ÇOCUK NEDİR?

18 yaşına
kadar her
birey
çocuktur.

Çocuk Hakları

- *Yaşama hakkı*
- *Eğitim alma hakkı*
- *Sağlıklı beslenme hakkı*
- *Savaşlardan veya diğer tehlikelerden korunma hakkı*
- *Düşüncelerini ifade edebilme hakkı*
- *Görüşlerinin alınması hakkı*
- *Dinlenme ve oyun hakkı*
- *İsim alma, anne babasını tanıma ve bilme, onlar tarafından bakılma hakkı*
- *Kendi haklarını öğrenme hakkı*
- *İhmal ve istismardan korunma hakkı*

*İhmal ve
istismardan
korunma hakkı*

ihmal Nedir?

Çocuğun kendisinden büyük olan kişiler ve ailesi tarafından bazı ihtiyaçlarının karşılanmamasıdır.

İstismar Nedir?

- **İstismar:** Yetişkin; reşit birisi veyahut reşit olmayan bir çocuk tarafından başka bir çocuğa yapılan; çocuğun bedenine, duygularına ve düşüncelerine zarar verecek nitelikte olan davranışlardır.
- Yani çocuğun **güvenliğinin** tehlikeye atılması durumuna istismar denir.

Güvenli/ Tehlikeli/ Riskli

- «Güvenli, tehlikeli olanın karşıtı ya da tehlikesiz demektir. Yani tehlikede olmamak güvende olmaktır.
- **Çocuğun tehlikede olması istismar ediliyor olmasıdır.**
- Bir durum veya olay tehlike ihtimali taşıyorsa, sonucunda kişi ya da çocuğun zarar görme ihtimali varsa o durum risklidir.»

Güvenli/ Tehlikeli/ Riskli

- *Seda parkta oynarken yaşlı bir dede kedisini kaybettiğini söyler, Seda'dan kediyi aramasına yardım etmesini ister. Seda kendisine yardım edemeyeceğini söyleyerek oradan uzaklaşır.*
- *"Pınar kendisinin fotoğrafını çekmek isteyen bir kişiye bunu istemediğini söyleyerek izin vermedi."*
- *"Beyza okuldan eve giderken evlerinin yakınına gittiğini söyleyen bir yabancıнын arabasına bindi."*
- *"Elif evde yalnızken telefon çaldı. Telefondaki kişi annesinin evde olup olmadığını sordu. Elif de annesinin evde olmadığını, ama biraz sonra geleceğini söyledi."*
- *"Esin parkta oynarken çocuklara şeker dağıtan tanımadığı birisinden şeker aldı."*
- *"Yedi yaşındaki Kerem ve babası arabayla markete gittiler. Market yakın olduğu için Kerem arabanın ön koltuğuna oturdu."*

Kim Karar Verecek?

Önceki sayfada verilen örneklerle benzer çeşitli durumlarda durumun güvenli mi, tehlikeli mi ya da riskli mi olduğuna ve bu durumda güvenli davranışın ne olduğuna karar verecek olan sizsiniz. Yani patron sizsiniz. Kararlarınızı kolaylaştırmak için günlük hayatta çok karşılaşılan bazı durumlarda neler yapmanız gerektiğini birlikte inceleyelim.

“PATRON SENSİN”

EVDE YALNIZKEN TELEFONUNUZ ÇALDIĞINDA NE YAPARSINIZ?

**Evde
yalnızken
telefonunuz
çaldığında;**

- *Evde yalnız olduğunu söyleme.*
- *Karşıdaki kişinin ismini vermesini bekle.*
- *Tanımadığın kişiye adını, yaşını, adresini söyleme, sorduğu sorulara cevap verme.*
- *Anne ve babanın şu anda meşgul olduğunu, bir mesajı varsa onlara iletceğini söyle.*
- *Telefonu hemen kapat.*

EVDE YALNIZKEN
ANNE – BABA – KARDEŐLER VE
ÇOK GÜVENDİĞİNİZ; BİLGİNİZ DAHİLİNDE
EVİNİZE GELEN YAKIN AKRABALARINIZ DIŞINDA
TANIMADIĞİNİZ &
GÜVENMEDİĞİNİZ BİRİ KAPIYI ÇALDIĞINDA
NE YAPARSIN?

Evde yalnızken
kapı
çalduğunda;

- *Kapıyı açma.*
- *Evde yalnız olduğunu söyleme.*

**BİR ALIŞVERİŞ MERKEZİNDE VEYA
ŞEHİR MERKEZİNDE
KAYBOLDUĞUNDA NE YAPARSIN?**

Bir alışveriş
merkezinde
veya şehir
merkezinde
kaybolduğunda;

- *Annen ve babanı kaybettiğin yerden uzaklaşma*
- *Mağazadaysan kasiyerden ya da en yakındaki güvenlik görevlisinden yardım iste.*

BİR YABANCI YOL TARİFİ SORDUĞUNDA NE YAPARSIN?

Bir yabancı yol
tarifi
sorduğunda;

- 1- *Biliyorsan ona yolu kısaca tarif et.*
- 2- *Onunla asla bir yere gitme ("Beni götürür müsün?" derse nazikçe reddet, HAYIR de)*
- 3. *Bilmiyorsan; hiç kafanı yorma, strese girme ve kibarca "Söylediğiniz adresi bilmiyorum." de.*

**BİR YABANCI SENDEN BİR
ŞEYLERİ TAŞIMAN İÇİN
YARDIMINI İSTERSE NE
YAPARSIN?**

Bir yabancı
senden bir
şeyleri taşıman
için yardımını
isterse;

- *Nazikçe reddet, HAYIR de. (Kusura bakmayın, ben taşıyamam)*
- *Senden büyüklerin o kişiye daha iyi yardım edebileceğini unutma*
- *Eğer evine kadar taşıman halinde sana para vereceğini söylerse sakın bu söze aldanma!
"Eşyanızı taşıyamam ve para istemiyorum." de
ve o kişinin yanından hemen uzaklaş.*

**BİR KİŞİ (YABANCI VEYA
TANIDIK) SENİ
ARABASIYLA GİDECEĞİN
YERE BIRAKMAK İSTERSE,
YA DA "ANNENİN İŞİ VAR,
GELEMeyeCEĞİ İÇİN BENİ
GÖNDERDİ" DERSE NE
YAPARSIN?**

Bir kişi (yabancı veya tanıdık) seni arabasıyla gideceğın yere bırakmak isterse, ya da "annenin işi var, gelemeyeceğı için beni gönderdi" derse;

- *Kesinlikle arabaya binme*
- *Annen-babanın ve senin önceden bilgin, haberin, onayın dışında biri böyle bir teklif sunarsa reddet ve*
- *HAYIR de*

*Güvende
kalabilmek için
gerekli
güvenlik
numaralarını
kaydet*

Ambulans: 112

Polis:112

İtfaiye:112

“Kişisel Güvenlik” Nedir?

Sunumun bu kısmına kadar genel güvenlik kuralları hakkında bilgiler paylaşıldı. Şimdi de kişisel güvenlik kurallarını inceleyelim.

‘Kişisel güvenlik bir kişinin kendi güvenliğidir. Kendimizin ve bedenimizin güvenliği için alarmda olmamız gereken bazı çok önemli durumlar vardır.’

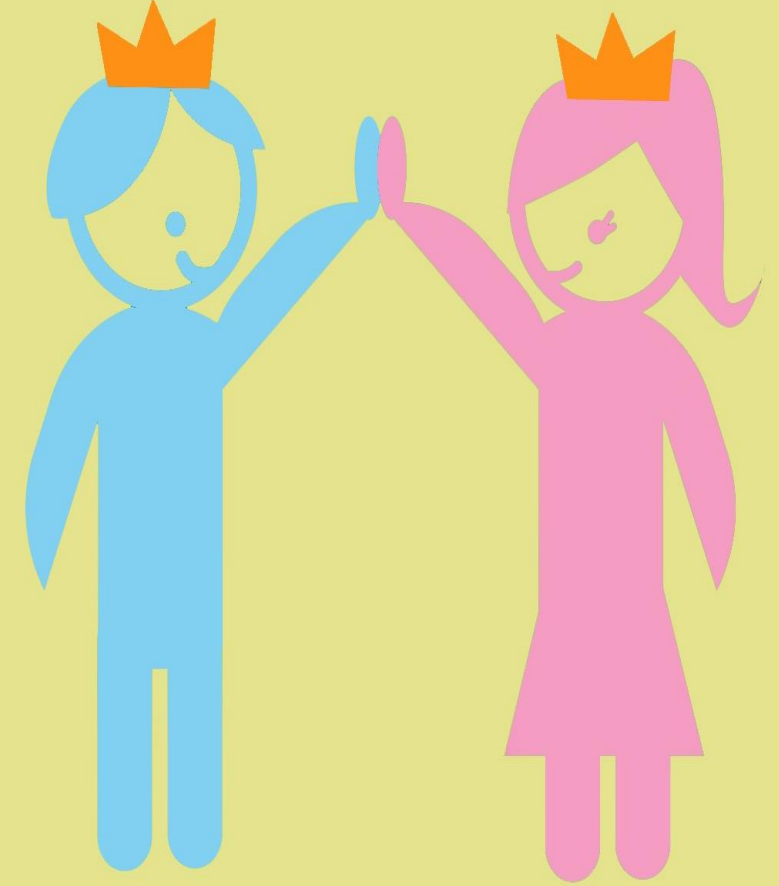
Kişisel
Güvenliğimiz ile
İlgili Bilmemiz
Gerekenler

İyi Dokunuş

Kötü Dokunuş

İyi Sır

Kötü Sır

İyi Dokunuş

- *Anne – babamızın, kardeşimizin veya çok güven duyduğumuz yakın akrabamızın bizi sevmesi; başımızı okşaması, sırtımızı sıvazlaması
- *Anne - babamız yanımızdayken doktorun özel bölgelerimizde oluşan hastalığı muayene etmesi
- *Anne – babamızın özel bölgelerimizde oluşmuş yaraların, hastalıkların tedavisi için pansuman yapmaları
- *Annemizin-babamızın bize banyo yaptırması (Elimizin erişemeyeceği temizleyemediğimiz bölgelerin temizliği için; Örneğin: bel) (Bu durumda özel bölgelerimizi peştamal ile kapatmalıyız)
- *Anne babamızın, kardeşlerimizin ve çok güvendiğimiz yakın akrabamızın bizi sadece yanağımızdan, alınımızdan öpmeleri ile sevgi göstermeleri
- *Bir arkadaşımızla tokalaşmak ya da çak yapılması
- *Arkadaşımızla oyun oynarken el – ele tutuşmak
- Uzun süre birbirini görmeyen samimi arkadaşların hasretle, özlemle birbirlerine sarılmaları
- **Sonuç itibariyle eğer bir dokunuş sizi rahatsız etmiyorsa, iyi hissettiriyorsa iyi dokunuştur.**

İyi Dokunuş

Bunlar iyi dokunuştur.

Kötü Dokunuş

Bir dokunuş;

- *Senin rahatsızlık, tedirginlik, mutsuzluk, güvensizlik hissetmene neden oluyorsa,*
- *Canını acıtıyorsa,*
- *Hoşlanmıyorsan,*
- *İstemediğin halde zorla yapılıyorsa,*
- *Canını acıtmamasına rağmen, istemediğin bir dokunuşsa,*

Kötü Dokunuş

Bir dokunuş;

- *Seni korkutuyor, sinirlendiriyor ve üzüyorsa,*
 - *Kafanın karışmasına sebep oluyorsa,*
 - *İç sesin sana bir şeylerin yolunda gitmediği alarımını veriyorsa,*
 - *Dokunan kişi kimseye söylememeni istiyorsa;*
- tüm bunlar kötü dokunuşlardır.*

Vücdumuzun Özel Bölgeleri

ÖZEL BÖLGELERİMİZ

- ❖ Özel bölgelerimizi kapatmak için iç çamaşırı giyeriz.
- ❖ Hiç kimse senin özel bölgelerini göremez ve o bölgelere dokunamaz.
- ❖ Sen de başkalarının özel bölgelerine dokunamazsın.

Mayo ile göğüs, cinsel organ ve kalça; popo bölgelerimizi kapatırız. Bunların dışında yüzümüzün bir parçası olan; doğal olarak dışarıdan açıkça görünen ağız – dudaklarımız da özel bölgemizdir. Anne – baba – kardeş ve çok güven duyduğumuz akrabalarımız sevgilerini göstermeleri maksadıyla sadece ve sadece yanaklarımızdan ve alnımızdan öpebilirler.

Özel Bölge Kuralları

- 1- Hiç kimse "SENİN" bedeninin özel bölgelerine bakamaz, dokunamaz.
- 2- Hiç kimse "SENİ" bir başkasının özel bölgelerine bakmaya ve dokunmaya zorlayamaz.
- 3- Sadece annen veya baban özel bölgeni incindiğinde senden izin alarak; bir de doktor ve hemşireler annen-baban yanındayken seni iyileştirmek için özel bölgeni bakabilir veya dokunabilir.

İyi Sır-Kötü Sır

Kimseye söylenmemesi, gizli kalması istenen şeye sır denir.

Örneğin doğum günü sürprizi bizi ve sürpriz yapılacak kişiyi mutlu eder ve saklanabilecek bir sırdır.

Fakat...

Bazı sırlar saklanacak nitelikte sırlar değildir ve rahatsız edicidirler.

Eğer bir sırrı saklamak;

- Rahatsız ediyorsa,
- Mutsuz ediyorsa,
- Kötü hissettiriyorsa

bunlar kötü ve saklanmaması gereken sırlardır.

Örneğin özel bölgelerimize dokunarak bizi istismar eden kişi yaptığı bu istismar davranışının sır olarak saklanmasını isteyebilir.

Böylesi bir durum asla sır olarak saklanmamalıdır. Hemen yaşanan durum anne – babamız veya güvenilen bir yakınımız ile paylaşılmalıdır.

Özel Güvenlik Kuralları

- Birisi bizim canımızı acittiğinde,
- Bize kötü dokunuşta bulunduğunda,
- Özel bölgelerimize dokunduğunda
- Özel bölgelerimize dokunup sır saklamamızı istediğinde ,

Ne yapmalıyız?

Kesin ve net bir
şekilde
“hayır” de

UZAKLAŞ

İSTİSMARCI, SENİ
OLUMSUZ
DAVRANIŞIN
İÇERİSİNE ZORLA
ÇEKMEYE ÇALIŞIRSA
HEMEN ORADAN KAÇ
VE UZAKLAŞ..

**BAĞIR,
ÇIĞLIK AT!**

**KAÇIP UZAKLAŞTIĞIN SIRADA
YA DA**

**KAÇAMAYACAK
DURUMDA OLDUĞUNDA**

**“BİRİSİ SENİ DUYANA KADAR
AVAZIN ÇIKTIĞI KADAR**

**BAĞIRARAK YARDIM
ÇAĞIRMAYA DEVAM ET”**

SÖYLE

**YAŞADIĞIN BU OLUMSUZ OLAYI;
MAĞDURİYETİ VAKİT KAYBETMEDEN
“GÜVENDİĞİN BİR YETİŞKİNE SÖYLE”**

Bu
Olumsuz
Yaşantının
Senin
Suçun
Olmadığını
UNUTMA

SON SÖZ

**SANA BU MAĞDURİYETİ YAŞATAN
İSTİSMARCININ GEREKLİ CEZAYI
ALACAĞINDAN EMİN OL VE
SANA BİR DAHA
YAKLAŞAMAYACAĞINDAN
DOLAYI İÇİNİ RAHAT TUT...
CESUR OL!
HAKLARINI BİL! BEDENİNİ KORU!**

KAYNAKÇA

- 1- Milli Eğitim Bakanlığı Pansiyon Güvenliği
- 2- http://www.cocukhaklari.gov.tr/condocs//kanun_belgeleri/4058.pdf
- 3- http://www.cocukhaklari.gov.tr/tr/content/show/23/birlesmis_milletler_cocuk_haklari_sozlesmesi.html
- 4- http://www.cocukhaklari.gov.tr/condocs//mevzuat/cocuk_haklari_sozlesmesi.pdf
- 5- Child Maltreatment 2007, U.S. Department of Health & Human Services Administration for Children and Families Administration on Children, Youth and Families Children's Bureau. (Online erişim; http://www.acf.hhs.gov/programs/cb/stats_research/index.htm#can)
- 6- Preventing Child Maltreatment: a guide to taking action and generating evidence. World Health Organization and International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect. WHO 2006.
- 7- Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu. Türk ailesinde adolesan sorunları. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, 1997, Ankara.
- 8- Milli Eğitim Bakanlığı Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Teknik Destek Projesi, Akademik ve Akademik Olmayan Personelin Farkındalık Eğitimi Programı, 2015
- 9- Tıraşçı Y, Gören S. Çocuk istismarı ve ihmali, Dicle Tıp Dergisi.2007; 3 (1):70-74.
- 10- Gilbert R, Widom CS, Browne K, Fergusson D, Webb E, Janson S. Child maltreatment 1. Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. Lancet. 2009; 373: 68–81.
- 11- Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü. İhmal ve İstismarı Önlemeye Yönelik Yaşam Becerileri Kazandırma Eğitimi El Kitabı, 2016, Antalya
- 12- SEYDOOGULARI, UNSAL. S. (2017). 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerine Yönelik Geliştirilen Kişisel Güvenlik Farkındalık Eğitim Programının Etkililiğinin Sınanması, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. (Devam ediyor).
- 13- Sağlam, M. ve Çalışkan, Z. (2015). Cinsel İstismar Mağduru Çocuklarla Çalışan Uzmanların Gözünden Mağdur Çocukların Özellikleri, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 4, 2

